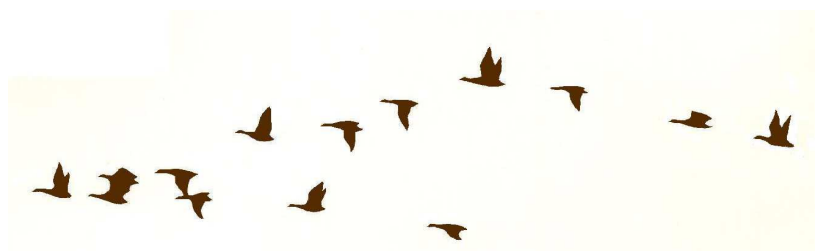

Onderzoek Wet Natuurbescherming

Verbouwing Slotweg 42-44 te Egmond aan den Hoef

Bureau Aandacht Natuur

Onderzoek Wet Natuurbescherming Verbouwing Slotweg 42-44 te Egmond aan den Hoef

24 december 2021, Hippolytushoef

Opdrachtgever:

Gemeente Bergen
Jan Ligthartstraat 4
1817 MR Alkmaar
Postbus 175
1860 AD Bergen
Tel: 072-8880000
e-mail: info@bergen-nh.nl
www.bergen-nh.nl

Opdrachtnemer:

Bureau Aandacht Natuur
Slingerweg 85
1777AG Hippolytushoef
Tel: 0227-595576
Mob: 06-24818383
e-mail: aandachtnatuur@kpnmail.nl
www.aandachtnatuur.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	blz. 2
1.1 Aanleiding en doel.....	blz. 2
1.2 De Wet Natuurbescherming.....	blz. 3
2. Huidige situatie en methode.....	blz. 6
2.1 Gebieds- en planbeschrijving.....	blz. 6
2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen.....	blz. 7
2.3 Houtopstanden.....	blz. 8
2.4 Methode.....	blz. 8
3. Resultaten.....	blz. 10
3.1 Flora.....	blz. 10
3.2 Vogels.....	blz. 10
3.3 Zoogdieren.....	blz. 11
3.4 Overige beschermde soorten.....	blz. 13
4. Conclusies en advies.....	blz. 14
4.1 Gebiedsbescherming.....	blz. 14
4.2 Soortbescherming.....	blz. 14
4.3 Houtopstanden.....	blz. 16
Literatuurlijst.....	blz. 17

Bijlage 1: Wet Natuurbescherming

Bijlage 2: Vleermuiswaarnemingen per veldronde

1. Inleiding

In opdracht van gemeente Bergen heeft een verkennend onderzoek in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden aan de Slotweg 42-44 te Egmond aan den Hoef. In verband met onder andere werkzaamheden aan het dak en de mogelijkheid van vaste rust- en verblijfplaats van beschermde soorten heeft een onderzoek in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden. Het veldonderzoek heeft in de periode maart t/m augustus 2021 plaatsgevonden. De bevindingen van dit veldonderzoek aangevuld met literatuurgegevens worden hieronder verder besproken.

1.1 Aanleiding en doel

In verband met de omgevingsvergunning voor de voorgenomen herbestemming en verbouwing van Hoeve Overslot aan de Slotweg 42-44, heeft een verkennend onderzoek (quickscan) in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden.

Ten behoeve van deze ingreep heeft op 26 maart en 7 mei 2021 een verkennend veldonderzoek in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden. Aan de hand van dit veldonderzoek is een vervolgonderzoek ingezet naar het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw en vleermuizen in betreffende gebouwen. Het veldonderzoek is uitgevoerd door dhr. M. Volkers en J. Zijp van Bureau Aandacht Natuur. Doel van het onderzoek is om vast te stellen of de beoogde locatie een functie heeft voor beschermde dier- en plantensoorten.

Figuur 1. Voorzijde van de gebouwen aan de Slotweg 42 (Hoeve Overslot) en 44 te Egmond aan den Hoef.

1.2 Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en richt zich op de bescherming van natuurgebieden, -verbindingen, planten- en diersoorten en houtopstanden. Deze wet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten of gebieden in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Hieronder volgt een beknopte toelichting van de verschillende onderdelen in de Wet Natuurbescherming. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar bijlage 1.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de zogeheten Natura 2000-gebieden. Andere binnen de Wet Natuurbescherming te beschermen gebieden zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding of provinciaal landschap.

Voor ieder Natura 2000 gebied dient te worden getoetst aan de hiertoe aangewezen instandhoudingsdoelstellingen. Een onderdeel hiervan is tevens de beoordeling van externe effecten zoals de stikstof-emissie van projecten ten opzichte van eventueel aanwezige stikstofgevoelige habitats.

Voor de NNN, natuurverbindingen of andere beschermde gebieden gelden andere toetsingscriteria. Hierbij gaat het om een toetsing van de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' waarden van een gebied of natuurverbinding. De regelgeving met betrekking tot deze gebieden is vastgelegd in de Provinciale Ruimte Ordening dan wel de Omgevingsverordening van de betreffende provincie.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij'-principe). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving.

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. De mate van negatieve effecten is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Voor de soortbescherming zijn per beschermingsregime dan ook een aantal verbodsbepalingen van kracht.

➤ Vogelrichtlijnsoorten

Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Hiermee is het verboden om in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen en worden ze voornamelijk tijdens de broedperiode beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels of nesten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden verkregen. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Daarnaast zijn de voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van

boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Negatieve effecten dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffing noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt.

➤ Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Het is hierbij verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren te beschadigen, te vernielen of te rapen. Ook het opzettelijk verontrusten van bedoelde diersoorten is niet toegestaan.

Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor het verstoren van deze soorten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden verkregen. Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffing noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld

aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van Europees beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

➤ “Andere” nationaal beschermde soorten

Dit betreffen de overige soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het is hierbij verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Het beschermingsregime voor deze 'nationaal' beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng. Zo zijn de hierboven genoemde verboden niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Tevens is het mogelijk om voor deze soorten een ontheffing of vrijstelling te verkrijgen in het kader van een ruimtelijke inrichting dan wel bestendig beheer en onderhoud. Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime ‘andere’ beschermde soorten.

Bescherming houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom¹ in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit vooraf te worden gemeld/aangevraagd. De initiatiefnemer is hierbij verplicht om hetzelfde areaal te herplanten.

Ontheffing, vrijstelling of vergunning

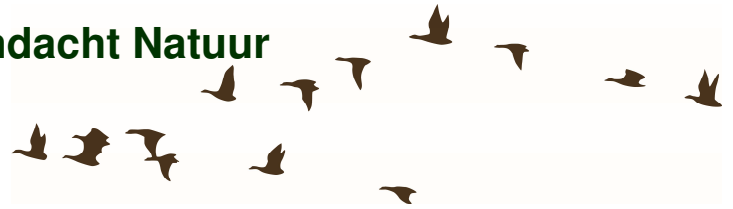
Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig. De verantwoording van de Wet Natuurbescherming ligt nagenoeg geheel bij de Provincies en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing kan worden verleend.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffings- of vergunningsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. De gemeente is in dit geval het bevoegd gezag. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van ‘Verklaringen van geen bedenking’ (Vvgb). De ‘Verklaring van geen bedenkingen’ wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven door de provincie aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is.

Het is ook mogelijk om een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aan te vragen bij de desbetreffende provincie (bevoegd gezag). Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning is dit eveneens van toepassing.

¹ De begrenzing van de bebouwde kom zoals vastgesteld door het college als “bebouwde kom Boswet”

2. Huidige situatie en methode

2.1 Gebieds- en planbeschrijving

De projectlocatie bestaat uit verschillende aanééngeschakelde historische gebouwen aan de Slotweg 42 en 44 te Egmond aan de Hoef, gelegen tegenover de funderingen van het kasteel Egmond (Slot op den Hoef). Het plangebied bestaat uit Hoeve Overslot (Slotweg 42) en de (voormalige) woning aan Slotweg 44. Het betreft een L-vormig gebouw bestaande uit een aanéénschakeling van verschillende gebouwdelen.

De gebouwen bevatten grotendeels opgemetselde muren (zonder spouw) en verschillende pannendaken. Aan de uiterste westzijde van het plangebied is een hoger gebouwdeel aanwezig met een deels betimmerde gevel voorzien van darsdeuren. Dit betreft gedeelte van Hoeve Overslot en bevat een schilddak met aan de westkant een lang doorlopende dakzijde. De daaraan gekoppelde gebouwen bevatten zadeldaken van verschillende hoogtes voorzien van enkele (houten) dakkapellen. Het woonhuis aan de Slotweg 44 bevat aan weerszijde (oost-west) een gemetselde tuitgevel. Tegen de westzijde is Hoeve Overslot gebouwd. De gebouwdelen die noord-zuid zijn gelegen betreffen smallere gebouwdelen met eveneens enkel- en halfsteens gemetselde muren en een pannendak. Het middelste gebouwdeel is aan de zuidzijde eveneens voorzien van een opgemetselde tuitgevel, waartegen het zuidelijk gelegen gebouwdeel is gebouwd. In het dak van het meest zuidelijk gelegen gebouwdeel is een lange dakkapel aanwezig met grote raampanelen. Dit deel van het gebouw ligt aan de zuidzijde tegen een andere woning, welke niet tot het plangebied behoort.

Figuur 2. Luchtfoto van Hoeve Overslot en het woonhuis aan de Slotweg 42-44 (geel kader), bestaande uit verschillende gebouwdelen.

Aan de voorzijde (noordzijde) van het gebouw is een smalle grasstrook aanwezig, gelegen langs het trottoir. Tussen de stoep en de doorgaande weg (Slotweg) ligt een brede tussenberm, bestaande een grasstrook. De zuid- en westzijde van de panden bestaat uit een tuin en opslagterrein met een oprit bestaande uit een half verharding (grindpad). Verder naar het westen is een moestuin aanwezig, afgebakend door een struweelhaag en fruitbomen. Een deel van het erf bij Hoeve Overslot wordt veelal gebruikt als opslagterrein en parkeerplaats en bevat naast gazon voornamelijk struiken. Langs de gevel zijn enkele (sier)heesters aanwezig. Van (hoge) bomen binnen het plangebied is geen sprake.

Vanwege de monumentale status van de betreffende gebouwen aan de Slotweg 42-44, zal de verbouwing voornamelijk aan de binnenzijde plaatsvinden. Echter zullen geveldelen worden gerestaureerd en ook over grote delen van het dak en balkenconstructies restauratiewerkzaamheden worden verricht en zal in verband met verduurzaming het dak worden geïsoleerd. De tuin bij Hoeve Overslot zal grotendeels opnieuw worden ingericht, zie figuur 3. De moestuin met een omheining van struweelhagen zal blijven bestaan, als ook een aantal fruitbomen. De parkeerplaats (gazon) aan de westzijde wordt verruimd door struweel te verwijderen. Het open terrein met opslag aan de zuidzijde van Hoeve Overslot zal worden ingericht met bloemenborders, hagen en de aanplant van een bomenrij parallel aan de zuidgevel. Aan de zuidzijde van de bebouwing zal een verharding worden aangebracht, voorzien van terrassen.

Figuur 3. Herinrichting van de tuin in het plangebied.

2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen

De gebouwen aan de Slotweg 42-44 zijn niet gelegen in of direct aan de rand van een Natura 2000 gebied of aangewezen als (onderdeel van) Natuurnetwerk Nederland (NNN), weidevogelleefgebied of een natuurverbinding. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied

betreft het Noordhollands Duinreservaat en ligt op een minimale afstand van 500 meter van de projectlocatie.

Het projectgebied ligt in het dorpscentrum van Egmond aan den Hoef en bevat geen elementen die de specifieke waarden van het Natura 2000 gebied versterken en hebben dan ook geen functie voor in de Natura 2000 gebied aangewezen habitatsoorten, habitattypen of vogelrichtlijnsoorten. Echter is het mogelijk dat met de voorgestane werkzaamheden een extern effect optreedt door de toename van stikstofdepositie door toedoen van de voorgestane werkzaamheden. Per 1 juli 2021 is de Aanvullingswet natuur Omgevingswet inwerking getreden en is door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit besloten dat er voor de bouwphase een vrijstelling geldt voor de natuurvergunningplicht. Dit houdt in dat er geen aanvullende stikstofberekening hoeft te worden gemaakt ten behoeve van de bouwphase.

2.3 Houtopstanden

Met de verbouwing in het plangebied worden geen bomen verwijderd. Daarbij maakt de aanwezige beplanting onderdeel uit van een erfbeplanting, waarmee een verdere uitwerking in verband met de bescherming van houtopstanden binnen de Wet Natuurbescherming niet aan de orde is.

2.4 Methode

Op 26 maart en 7 mei 2021 heeft een veldbezoek plaatsgevonden aan het hierboven beschreven projectgebied. Het onderzoek heeft zich met name gericht op het voorkomen of mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten binnen of in de directe omgeving van het projectgebied.

Aan de hand van het verkennend onderzoek is beoordeeld dat de gebouwen mogelijkheden bieden als zomer- of een paarverblijfplaats voor vleermuizen en nestlocaties van soorten als huismus en gierzwaluw en heeft een nader onderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen van deze soorten.

In verband met het voorkomen van de jaarrond beschermde soort huismus heeft conform het kennisdocument huismus (*Bij12, 2017*) een gericht veldonderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen van deze vogelsoort binnen het plangebied. Ten behoeve van de inventarisatie van huismus heeft op 20 april en 7 mei 2021 ochtendrondes plaatsgevonden. Hierbij is de projectlocatie onderzocht op zingende mannetjes of andere nest-indicerende activiteiten van huismus. Met betrekking tot gierzwaluw is op 1 juni, 22 juni en 4 juli, vooraf/tegelijk aan de vleermuisonderzoeken, een avondronde uitgevoerd. Hierbij is gelet op in- en aanvliegende dieren in en rond het pannendak. De veldbezoeken zijn uitgevoerd

Tabel 1. Weersomstandigheden en data veldonderzoek

Datum	Zonsondergang/ zonsopkomst	Start	einde	Temp.	Wind	Personele inzet	Overig
20-04-'21	06:29 uur	08:10 uur	09:10 uur	7°C	2-3 bf	1	half bewolkt
07-05-'21	05:55 uur	09:00 uur	10:30 uur	6°C	2 bf	1	half bewolkt
01-06-'21	21:57 uur	21:00 uur	24:00 uur	16°C	2 bf	2	helder
22-06-'21	22:11 uur	21:10 uur	22:15 uur	19-18°C	2-3 bf	1	bewolkt
02-07-'21	05:21 uur	03:15 uur	05:20 uur	13°C	1-2 bf	1	bewolkt
04-07-'21	22:08 uur	21:00 uur	24:10 uur	16°C	1-2 bf	2	half bewolkt
26-08-'21	20:41 uur	23:00 uur	01:00 uur	14°C	2-3 bf	1	licht bewolkt
21-09-'21	19:40 uur	21:15 uur	23:15 uur	14°C	3-4 bf	1	licht bewolkt

onder gunstige weersomstandigheden voor het inventariseren van huismussen en gierzwaluwen, zie tabel 1.

In dit kader heeft, conform het protocol voor vleermuisinventarisaties (*Vleermuisvakberaad NGB & Zoogdiervereniging, maart 2017*), een gericht veldonderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen van vleermuizen. Het doel van het vleermuisonderzoek is om vast te stellen of de betreffende gebouwen worden gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats door vleermuizen. Hiertoe zijn drie veldrondes uitgevoerd in de kraamperiode (15 mei tot 15 juli) en (worden) twee veldrondes in de paarperiode (15 augustus tot 1 oktober), zie tabel 1. Aangezien het voornamelijk de achterzijde van het Huys van Egmont betreft en de nadruk zal liggen op de (te vervangen) kozijnen en het dakvlak waar de dakkapellen worden geplaatst, is de projectlocatie voldoende overzichtelijk en is iedere inventarisatieronde uitgevoerd door één persoon met een ruime ervaring op het gebied van vleermuizen.

Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector (Pettersson D240X). Hiermee kunnen de ultrasone geluiden, die vleermuizen tijdens het vliegen uitzenden, voor het menselijk gehoor hoorbaar gemaakt worden. Indien noodzakelijk, is gebruik gemaakt van opnameapparatuur. Bij twijfel is het geluid opgenomen en geanalyseerd in het hiervoor speciaal ontworpen computerprogramma Batsound. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het 'Protocol voor vleermuisinventarisaties' dat maart 2017 is geactualiseerd en door DLG is goedgekeurd en wordt gehanteerd door het Netwerk Groene Bureaus (waarbij Bureau Aandacht Natuur is aangesloten) voor het uitvoeren van vleermuisonderzoek.

Verder is op basis van literatuurgegevens beoordeeld of beschermde soorten (kunnen) voorkomen.

3. Resultaten

Tijdens het veldonderzoek zijn er geen verblijfplaatsen van beschermde soorten aangetroffen. Hieronder worden per soortgroep de bevindingen van het onderzoek verder omschreven en aangegeven welke beschermde soorten eventueel te verwachten dan wel uit te sluiten zijn binnen de projectlocatie.

3.1 Flora

Binnen het projectgebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De planlocatie bestaat naast de betreffende bebouwing grotendeels uit een wat verruigde tuin met gazon en struweel. In de tuin zijn naast enkele sierheesters en bolgewassen (narcis en sneeuwklokje) inheemse soorten als stinkende gouwe, guldenroede, vingerhoedskruid, gewone berenklauw, Robertskruid, paardenbloem en grote brandnetel. De struweelhagen bestaan veelal uit eenstijlige meidoorn, vlier, aalbes, braam, klimop en opslag van gewone es en esdoorn aanwezig. In of aan de gevels van de betreffende gebouwen zijn naast wat klimop ook enkele varens als muurvaren, eikvaren, tongvaren en zwartsteel aangetroffen. Ondanks dat zwartsteel een zeldzame soort betreft, zijn genoemde varens niet beschermd in de Wet Natuurbescherming.

Uit de omgeving van Egmond aan den Hoef (0-5 km) zijn de beschermde plantensoorten dennenorthis, rozenkransje, stofzaad en ruw parelzaad bekend (*FLORON/NDFF, 2020*). Rozenkransje is een soort van schrale duingraslanden, dennenorthis en stofzaad zijn soorten van (binnen)duinbossen en ruw parelzaad betreft een soort van matig voedselrijke akkers en ruderaal terreinen. Gezien de aanwezige terreintypen en het gebruik van de tuin, worden genoemde beschermde soorten niet verwacht aan of rond de betreffende gebouwen aan de Slotweg 42-44 te Egmond aan den Hoef.

3.2 Vogels

Met betrekking tot vogels zijn tijdens het veldonderzoek de soorten merel, heggemus, kauw, spreeuw, houtduif, koolmees, pimpelmees, huiszwaluw, boerenzwaluw, gierzwaluw en huismus waargenomen in en rond het plangebied. Met uitzondering van een nest van kauw in de schoorsteen aan het middengedeelte van Slotweg 44 zijn er van geen van de genoemde soorten nesten of nest-indicerend/territoriaal gedrag waargenomen bij de bebouwing. Gezien de aanwezigheid van het pannendak met oudhollandse pannen, is het mogelijk dat huismussen en gierzwaluwen onder het pannendak kunnen broeden. Tijdens beide onderzoekrondes naar huismus zijn echter geen territoriale huismussen waargenomen in de betreffende panden aan de Slotweg 42-44. Van huismus (en huiszwaluw) zijn verder naar het westen, aan het Slempad enkele nestlocaties en zingende mannetjes (huismus) aan betreffende woonhuizen waargenomen. Ook verder naar het zuiden aan de Julianaweg zijn enkele zingende huismussen aanwezig. Echter hebben de waargenomen vogels geen binding met de bebouwing binnen projectlocatie. Een deel van de aangetroffen populatie huismus foerageert en vindt schuilmogelijkheden in de struweelranden rond de moestuin. Aangezien de moestuin en struweelranden grotendeels gehandhaafd blijven, wordt essentieel leefgebied van huismus niet aangetast met de voorgenoemde herinrichting.

Met uitzondering van enkele overvliegende gierzwaluwen zijn er binnen of in de directe omgeving van de projectlocatie geen aanvliegende of langs-gierende gierzwaluwen waargenomen.

Aan de hand van het onderzoek kunnen broedgevallen van de jaarrond beschermde soorten huismus en gierzwaluw onder het pannendak worden uitgesloten. Potentieel geschikte nestlocaties van andere vogelsoorten met een jaarrond vaste verblijfplaats of sporen die wijzen op hun aanwezigheid (braakballen/uitwerpselen) zijn niet aangetroffen aan of in de directe omgeving van de projectlocatie. In de tuin ontbreken hoge bomen en zijn er geen (mogelijke) nestlocaties van roofvogels of uilen zoals sperwer, ransuil of boomvalk aanwezig.

3.3 Zoogdieren

Op of rond de projectlocatie zijn met uitzondering van een egel en vleermuizen geen zoogdieren of sporen daarvan waargenomen. Verwacht wordt dat het erf het leefgebied vormt voor enkele algemeen voorkomende beschermde zoogdieren zoals huisspitsmuis en egel. Binnen de Wet Natuurbescherming geldt voor deze soorten een vrijstelling in het kader van de ruimtelijke ordening of bestendig beheer. Uiteraard blijft ook voor deze soorten de algemene zorgplicht zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming. Aan de hand van de huidige verspreidingsgegevens is bekend dat marterachtigen zoals hermelijn, wezel, bunzing en boommarter voorkomen in de omgeving van Egmond aan

Figuur 4. Met de inspectie van de zolderingen zijn er geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van steenmarter of (een kolonie) vleermuizen.

den Hoef. Tevens is ook de steenmarter in Noord-Holland bezig aan een opmars en wordt op verschillende plaatsen verspreid over de provincie reeds aangetroffen. Gezien de inrichting en het gebruik van de gebouwen wordt echter niet verwacht dat exemplaren van (één van de) genoemde soorten voorkomen binnen de projectlocatie. Met uitzondering van struweelhagen rond de moestuin en parkeerplaats ontbreken er landschapselementen of een opgaande begroeiing in de directe omgeving van de projectlocatie. De struweelhagen rond de moestuin kunnen het leefgebied vormen van marterachtigen. Echter hebben marterachtigen een groot territorium van enkele tot tientallen hectares groot en betreft de tuin met struweelhagen slecht 700m², welke grotendeels gehandhaafd blijft met de herinrichting van de tuin. Gezien de situering van de tuin in de dorpskern en het feit dat de groenstructuren (struweelhagen) gehandhaafd blijven, wordt niet verwacht dat essentieel leefgebied van (kleine) marterachtigen wordt aangetast. Verder ontbreken hoge bomen, waardoor geschikte nestholtes voor de boommarter ontbreken op de planlocatie. Daarbij zijn de zolderingen van aanwezige gebouwen onderzocht en zijn er geen (mogelijke) nestholten, uitwerpselen of prooiresten die wijzen op een soort als steen- of boommarter aangetroffen in of rond de bebouwing.

Tevens is met de inspectie van de zolderingen op 7 mei 2021 gezocht naar mogelijke sporen van vleermuizen zoals uitwerpselen, die mogelijkerwijs kunnen wijzen op de aanwezigheid van een kraamkolonie of verblijfplaatsen van soorten die ruimtes verkiezen waarbij ze vrij kunnen hangen, zoals grootoorvleermuis en eventueel laatvlieger. De inspectie van de zolderingen heeft plaatsgevonden in verband met de interne strip- en restauratiewerkzaamheden die mogelijk al gedurende het onderzoek plaatsvinden. Sporen die wijzen op de aanwezigheid van vleermuizen zijn niet aangetroffen op de betreffende zolderverdiepingen van het complex.

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen. De aangetroffen waarnemingen hebben uitsluitend betrekking op enkele langsvliegende of foeragerende gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, laatvliegers en rosse vleermuizen. Voor de waarnemingen per veldronde zie bijlage 2. Vanwege het ontbreken van een (toegankelijke) spouwmuur is de bebouwing matig geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het dak aan de uiterste westzijde van het plangebied betreft een schilddak. Verder bestaat het dak uit een aanéenschakeling van verschillende zadeldaken met aan de oostzijde een tuitgevel, waardoor er geen sprake is van overstekende hoekpannen. Echter zijn de pannendaken belegd met oudhollandse pannen en kunnen dieren achter dakgoten en daklijsten wegkruipen.

Zoals in de kraamperiode van 2020 ook is waargenomen bij het onderzoek aan de naastgelegen panden aan de Slotweg 46-48 (*Bureau Aandacht Natuur, 21 oktober 2021*), komen in de vroege avond een aantal gewone dwergvleermuizen uit het zuiden aangevlogen om bij de slotgracht te foerageren. Tijdens de ochtendronde passeerden enkele gewone dwergvleermuizen de projectlocatie en vlogen richting het zuiden. Verder zijn in de kraamperiode maximaal twee foeragerende rosse vleermuizen boven de slotgracht aanwezig en passeren hierbij zo nu en dan de projectlocatie. Als laatste zijn er langs het projectgebied enkele willekeurig passerende laatvliegers aangetroffen. Van een kraamkolonie of zomerverblijfplaats van vleermuizen in de betreffende bebouwing is geen sprake.

Met het onderzoek in de paarperiode is eveneens een vrij grote activiteit aan vleermuizen waargenomen bij de slotgracht en hebben voornamelijk betrekking op soorten als gewone dwergvleermuis, watervleermuis en laatvlieger. Tijdens de avondronde van 21 september is bij de Slotgracht een passerende ruige dwergvleermuis waargenomen en liet daarbij in vlucht een enkele werfroep horen. Echter vertoonde het dier geen binding met het gebouw en was ook niet langdurig aanwezig. Rond de projectlocatie zijn zo nu en dan korte waarnemingen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger gedaan en alleen tijdens de middernachtronde van 26 augustus zijn aan weerszijde van de projectlocatie werfroepende

gewone dwergvleermuis waargenomen. De werfroep was in vlucht en zeer onregelmatig bij de projectlocatie te horen. Betreffende dieren hadden dan ook geen binding met de bebouwing in het plangebied. Zoals met het onderzoek aan de naastgelegen panden aan de Slotweg 46-48 in 2020 is waargenomen (*Bureau Aandacht Natuur, 21 oktober 2021*), betrof de werfroepende gewone dwergvleermuis aan de oostzijde de paarverblijfplaats onder de daklijst aan de zuidzijde van het raadhuis. Het dier aan de westzijde van het projectgebied was vrij consequent aanwezig aan het Slempad en heeft vermoedelijk een paarverblijfplaats in de daar aanwezige woonhuizen. Een binding van de waargenomen vleermuizen met de bebouwing aan de Slotweg 42-44 is niet vastgesteld, van een paarverblijfplaats in betreffende bebouwing is dan ook geen sprake.

Op het terrein direct rondom de projectlocatie zijn geen bomen met geschikte holten waargenomen die van belang kunnen zijn als verblijfplaats van vleermuizen. Ook ontbreken er lijnvormig structuren aan of langs het plangebied en is er geen sprake van een vliegroute van vleermuizen. Met de herinrichting van de tuin blijven de aanwezige groenstructuren gehandhaafd en worden op termijn door de aanplant van bomen versterkt, waardoor er met de herinrichting geen sprake is van een aantasting van essentieel leefgebied van vleermuizen.

Andere beschermde zoogdieren worden gezien de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeur niet verwacht binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

Figuur 5. Moestuin met struweelhaag langs achterzijde (links) en fruitboom in gazon bij bebouwing.

3.4 Overige beschermde soorten

Met uitzondering van enkele algemeen voorkomende amfibieën zoals gewone pad of bruine kikker, wordt niet verwacht dat andere beschermde soorten voorkomen op de projectlocatie. Verder is bekend dat de strikt beschermde soorten rugstreeppad en zandhagedis (*Creemers & van Delft, 2009 en telmee.nl*) voorkomen in de omgeving van Egmond aan den Hoef. Echter ontbreken geschikte voortplantingswateren of anderzijds geschikt leefgebied op de projectlocatie.

Overige beschermde soorten (vissen, reptielen, dagvlinders, libellen, kevers en andere ongewervelde) worden op grond van de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht binnen het plangebied aan de Slotweg 42-44 te Egmond aan den Hoef.

4. Conclusies en advies

Hieronder worden de conclusies ten aanzien van de beschermde soorten uit het flora- en faunaonderzoek verder beschreven. Per onderdeel van de Wet Natuurbescherming wordt hieronder besproken of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

4.1 Gebiedsbescherming

Gezien de ligging in de kern van Egmond aan den Hoef en de grotendeels interne verbouwing zullen de beoogde voornemens geen negatief effect hebben op het Natura 2000 gebied het Noordhollands Duinreservaat. De projectlocatie en de directe omgeving bevatten geen elementen die de specifieke waarden van het Natura 2000 gebieden versterken en hebben geen functie voor de daarin aanwezige kwalificerende vogelsoorten, habitattypen en habitatsoorten. Daarbij worden met de voorgestane verbouwing en herbestemming van de panden aan de Slotweg 42-44 tevens verduurzamingsmaatregelen getroffen, waardoor er na realisatie van de werkzaamheden geen sprake zal zijn van externe effecten zoals de uitstoot van stikstof.

Per 1 juli 2021 is de tevens Aanvullingswet natuur Omgevingswet inwerking getreden en geldt er voor de bouwfase een vrijstelling voor de natuurvergunningplicht. Een aanvullende stikstofberekening ten behoeve van de verbouwing is dan ook niet aan de orde. Het plan is hiermee op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening. Een vergunningaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming is dan ook niet noodzakelijk.

De beoogde verbouwing vindt verder niet plaats in terreinen die zijn aangewezen als (onderdeel van) NNN, een natuurverbinding of een Bijzonder Provinciaal Landschap. Een nadere of uitgebreide toetsing ten aanzien van de gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming is voor het planvoornemen dan ook niet aan de orde.

4.2 Soortbescherming

Flora

Met betrekking tot de aanwezige flora zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen binnen het plangebied. Aan de hand van huidige verspreidingsgegevens (*FLORON/NDFF, 2017*) en groeiplaatsomstandigheden van beschermde plantensoorten, is tevens het voorkomen van, binnen de Wet Natuurbescherming, beschermde plantensoorten binnen de projectlocatie niet te verwachten.

Gezien de aanwezige terreintypen binnen de projectlocatie, is een nader onderzoek naar beschermde plantensoorten of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming niet aan de orde.

Vogels

Voor alle beschermde inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet Natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat storende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² uitgevoerd mogen worden. De voorgenomen werkzaamheden

² In het kader van de Wet Natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Doorgaans gaat het hierbij om de periode van 15 maart t/m 15 juli.

aan de bebouwing zullen in de winterperiode van 2021 en 2022 worden uitgevoerd, waarmee niet wordt verwacht dat broedende vogels of nestlocaties worden verstoord of verwijderd. Ook ten aanzien van de herinrichting van de tuin dienen verstorende (snoei)werkzaamheden buiten de voortplantingsperiode worden uitgevoerd, zodat er geen broedende vogels worden verstoord of nesten worden verwijderd.

Handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn eveneens niet toegestaan. Nestlocaties van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw worden gezien als een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Voor de verstoring van deze verblijfplaatsen en belangrijk leef- of foerageergebied is ook buiten het broedseizoen een ontheffing noodzakelijk. Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan die wijzen op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nestlocaties. Het pannendak vormt een geschikte nestlocatie voor huismus en gierzwaluw. Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan worden vastgesteld dat nestlocaties van huismus en gierzwaluw ontbreken in betreffende daken aan de Slotweg 42-44. Voor de voorgestane verbouwing en werkzaamheden aan het dak worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten verstoord of verwijderd. Verder is geconstateerd dat de huismussen aan het Slemepad gebruik maken van de struweelhagen rond de moestuin. Echter zal de moestuin en omliggende struweelranden grotendeels gehandhaafd blijven met de herinrichting van de tuin. Tevens voorziet het tuinplan in de aanplant van extra bomen, waardoor er geen sprake is van een aantasting van het essentieel leefgebied van huismus. Op basis van het nader onderzoek is een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming met betrekking tot het voorkomen van de gebouw bewonende vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats zoals huismus en gierzwaluw niet noodzakelijk.

Zoogdieren

Met uitzondering van vleermuizen worden er uitsluitend enkele algemeen voorkomende zoogdieren verwacht op of rond de projectlocatie. Met betrekking tot de bedoelde algemeen voorkomende soorten geldt binnen de provincie Noord-Holland een algehele vrijstelling bij een ruimtelijke ingreep en bestendig beheer.

Naar verwachting heeft de projectlocatie een beperkte functie in het leefgebied van marterachtigen zoals wezel, hermelijn of steenmarter. De struweelhagen rond de moestuin hebben een vrij dichte ondergroei met dekking en schuilmogelijkheden, maar betreft een relatief klein oppervlak (t.o.v. het leefgebied van genoemde soorten) in de dorpskern van Egmond aan den Hoef. Tevens zullen de aanwezige groenstructuren (struweelhagen) met de herinrichting van de tuin grotendeels gehandhaafd blijven, waardoor niet wordt verwacht dat de herinrichting van de tuin van wezenlijke invloed zal zijn op het leefgebied van (kleine) marterachtigen. Indien de verstorende (snoei)werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de voortplantingsperiode (maart t/m juli), heeft de voorgenomen herinrichting van de tuin geen effect op het voorkomen van genoemde soorten. Verder ontbreken in de tuin en de bebouwing potentiële verblijfplaatsen van steen- en boommarter en zijn er met de interne inspectie geen sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van deze soorten. Een nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag met betrekking tot de zwaar beschermde kleine marterachtigen, dan wel steen- of boommarter is niet noodzakelijk.

Gezien de ligging en het gebruik van het plangebied wordt niet verwacht dat andere, zwaar beschermde (grondgebonden) zoogdiersoorten voorkomen op de projectlocatie. Met betrekking tot zwaar beschermde (grondgebonden) zoogdieren is een nader onderzoek of ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming niet aan de orde.

Met betrekking tot vleermuizen zijn voornamelijk waarnemingen gedaan van enkele passerende en foeragerende gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuis,

laatvliegers, watervleermuis en rosse vleermuizen. Tijdens het onderzoek in de kraamperiode (15 mei t/m 1 juli) zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Ook in de paarperiode (15 augustus t/m 1 oktober) zijn geen paarverblijven vastgesteld in de betreffende bebouwing. De waargenomen werfroepende dieren (gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis) vertoonden geen binding met de bebouwing op de projectlocatie. Met de voorgenomen verbouwing en verduurzaming van onder andere de daken, worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen verstoord of verwijderd. Ook van het verstoren of verwijderen van vliegroutes, dan wel belangrijk foerageergebied is geen sprake. Op basis van het uitgevoerde nader onderzoek is een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen niet noodzakelijk.

Overige beschermde soorten

Andere beschermde soorten dan hierboven genoemd worden niet verwacht binnen de projectlocatie. Nader onderzoek naar het voorkomen van andere beschermde soorten is dan ook niet noodzakelijk. Echter kunnen veranderingen in de situatie binnen het plangebied of in de planvorming altijd leiden tot andere inzichten en daarmee tot wijziging van deze conclusies. Mogelijk kunnen gedurende het planproces of de werkzaamheden zich nieuwe soorten gaan vestigen. Bij constatering van een beschermde soort tijdens de voorgenomen activiteiten blijft het alsnog noodzaak om maatregelen te nemen of ontheffing aan te vragen voor deze soort(en).

4.3 Houtopstanden

Houtopstanden, die vallen onder het beschermingsregime van de Wet Natuurbescherming, zijn niet aanwezig binnen de projectlocatie. Een nadere toetsing, uitwerking of kapmelding ten aanzien van houtopstanden is dan ook niet aan de orde.

Literatuurlijst

- Broekhuizen, S., Hoekstra K., Thissen J.B.M., Canters K.J., Buys J.C. (redactie), 2016, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren Natuur van Nederland 12*, Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden
- Kapteyn K., 1995, *Vleermuizen in het landschap over hun ecologie, gedrag en verspreiding*, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs bv, Haarlem / Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W., 2009, *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse fauna 9*, Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden
- Hoogeboom D., Ruitenbeek W., Visbeen F., Wondergem J., 2014, *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren 1989-2014*, Landschap Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Springeruit Drukwerk
- Scharringa C.J.G., Ruitenbeek W., en Zomerdijs P., 2010, *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*, Springeruit Drukwerk.
- Bos F., Bosveld M., Groenendijk D., van Swaay C., Wynhoff I., De Vlinderstichting, 2006, *De Dagvlinders van Nederland (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*, *Nederlandse fauna 7*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002, *De Nederlandse libellen (Odonata)*, *Nederlandse fauna 4*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 28 oktober 2016, *Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 oktober 2016, nr. WJZ / 16153443, houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming, Staatscourant Nr.55791*
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 19 januari 2016, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden
- Ministerie van Economische zaken, 3 december 2016, *Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen*, StainessMedia.com
- Provinciale Staten van Noord-Holland, *Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van tot vaststelling van de Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland*, Haarlem
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- www.ravon.nl
- www.floron.nl
- www.wilde-planten.nl
- www.telmee.nl
- www.noord-holland.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

Bijlage 1. Wet Natuurbescherming

Inleiding Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en vervangt de Natuurbeschermingswet 1998 (1 oktober 2005), de Flora- en faunawet (1 april 2002) en de Boswet (20 juli 1961). De Wet Natuurbescherming heeft tot doel om (1) de biodiversiteit in Nederland te beschermen, (2) het decentraliseren van verantwoordelijkheden en (3) het vereenvoudigen van de wet- en regelgeving. De voorgaande natuurwetgeving kende verschillende bevoegde gezagen en rechtsdocumenten (vergunning, ontheffing en melding). De verantwoording van de Wet Natuurbescherming komt vrijwel geheel bij de Provincies te liggen en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing wordt verleend. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote internationale belangen of provincie overschrijdende zaken zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

In deze wet, gepubliceerd op 19 januari 2016 in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden Nr. 34, jaargang 2016, is het behoud van de biologische diversiteit en een duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan en de instandhouding van de natuurlijke habitats (*richtlijn 92/43/EEG, 21 mei 1992*) en de wilde flora en fauna (*PbEG 1992, L206*), het behoud van de vogelstand (*richtlijn 2009/147/EG, 30 november 2009; PbEU 2010, L20*) en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving geregeld.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming (voorheen de Natuurbeschermingswet 1998) zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de Natura 2000-gebieden. In Nederland zijn 164 Natura 2000-gebieden vastgesteld. Per Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en/of vogelrichtlijnsoorten apart aangewezen. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken dan wel te verzachten (middels mitigerende maatregelen). Het bevoegd gezag kan beperkende maatregelen opleggen om schadelijke activiteiten te verzachten of te voorkomen. Voor onvermijdelijke schade is men verplicht een vergunning aan te vragen.

Andere te beschermen gebieden bestaan uit gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding (evz) of provinciaal landschap. Deze beschermde waarden van de NNN of een natuurverbinding zijn niet toegespitst tot bepaalde soorten of habitats, zoals bij de Natura 2000-gebieden), maar gaat het hoofdzakelijk om de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' waarden van een gebied of natuurverbinding.

- **Natura 2000-beheerplannen**

Regulier beheer en bestaand gebruik zijn (of worden) opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

- **Cumulatieve effecten**

Door een combinatie van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden, de zogeheten *cumulatieve effecten*. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

- **Beschermde Natuurmonument**

Tevens waren, voordat Natura 2000 gebieden bestonden, zogeheten Beschermde Natuurmonumenten aangewezen. Voor deze gebieden bestaan vaak minder concrete natuurdoelen en was gericht op de instandhouding van de wezenlijke waarden, zoals natuurschoon en natuurwetenschappelijke waarden. In de Wet Natuurbescherming komen de aanwijzingen van Beschermde Natuurmonument te vervallen.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Elk van deze van de regimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Hiermee zijn binnen de Wet Natuurbescherming ruim 700 vogelsoorten en 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

In de Wet Natuurbescherming worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- 80 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- alle van nature in Nederland in het wild levende vogels
- alle vleermuizen (22) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- 39 terrestrische zoogdieren en 7 marine zoogdieren
- alle amfibieën (16) en reptielen (7) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- een beperkt aantal soorten vissen (8), en schaal- en schelpdieren (3)
- bepaalde soorten insecten zoals vlinders (27), libellen (16) en kevers(6)

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn per beschermingsregime een aantal verbodsbepalingen van kracht.

• Beschermingsregime Vogels

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten zijn beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, in totaal ca. 290 soorten. Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Het is verboden vogels opzettelijk te (ver)storen tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort¹

¹ Afhankelijk van de betekenis van de lokale vogelpopulatie kan sprake zijn van een effect op de landelijke staat van instandhouding. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met cumulatieve effecten op de landelijke staat van de soort. Het beschadigen van nesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren van vogels niet, tenzij er sprake is van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Voor de verstoring van broedende vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing of vrijstelling verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. De jaarrond beschermde nestlocaties zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor de overige vogelsoorten geldt dat (opzettelijke) verstoring van broedende dieren is verboden. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit geen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli.

• Beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming (artikel 3.5, lid 1 (fauna) en lid 5 (flora)) van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk² te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Het is verboden dieren opzettelijk te verontrusten.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn (bijlage IV), het Verdrag van Bern (Bijlage I en II) of het Verdrag van Bonn (Bijlage I) kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

² In de Wet Natuurbescherming is bij meerdere verbodsbepalingen het "opzetvereiste" toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn niet verboden. Daarbij is echter van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...".

- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

• Beschermingsregime “andere” beschermde soorten

Dit betreffen “andere” soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld in een bijlage van de wet die hoort bij artikel 3.10. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het beschermingsregime voor deze ‘nationaal’ beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng en gelden de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Het verbod om dieren opzettelijk te doden of te vangen en het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen, is niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Voor de ‘andere’ (nationaal) beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven beschreven;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

• Mitigatie en compensatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (=verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Indien dergelijke maatregelen kunnen worden getroffen waardoor negatieve effecten kunnen worden voorkomen, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats. Voorbeelden van mitigerende maatregelen die een overtreding kunnen voorkomen zijn:

- het aanpassen van de werkvolgorde of uitvoeringsperiode
- het gebruik maken van andere werkapparatuur
- of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd

Voor een aantal soorten (23) kan met betrekking tot mitigerende maatregelen ten aanzien van (verstorende) werkzaamheden of activiteiten, worden gehandeld conform een soortenstandaard. In de soortenstandaard staan naast ecologische informatie van de betreffende soort ook de mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen, te verminderen en/of te herstellen.

Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt en/of geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de overige Europees en nationaal beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Maatregelen die de effecten op de plek van handeling herstellen, zijn mitigerend van aard; maatregelen die de effecten voor de populatie opheffen door herstel of verbetering op een andere plek zijn compenserend van aard. In de soortenbescherming wordt, in tegenstelling tot de gebiedenbescherming, geen scherp onderscheid gemaakt tussen mitigerende en compenserende maatregelen. Belangrijk is dat de staat van instandhouding gegarandeerd wordt.

- **Vrijstelling**

Onder de Wet Natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk, zoals provinciale verordeningen en gedragscodes.

In de Wet Natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een 'programmatische aanpak'. Een programmatische aanpak kan meerwaarde bieden, bijvoorbeeld bij de vormgeving van een actieve leefgebiedenbenadering op regionaal niveau voor soorten waarvoor dat in het licht van de internationale verplichtingen nodig is. Dit moet leiden tot een meer doelmatige aanpak en tegelijkertijd ruimte genereren voor economische en ruimtelijke ontwikkelingen. Via de programmatische aanpak moet dan zekerheid worden geboden dat het streven naar een gezonde populatie van de betreffende soort niet in het gedrang komt. De programmatische aanpak dient getoetst te zijn aan de criteria voor vrijstelling die voor de betreffende soort(en) is vastgesteld. Indien dat het geval is, kan sprake zijn van een vrijstelling. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk (artikel 3.11).

Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime 'andere' beschermde soorten.

Bescherming Houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit tevoren te worden gemeld/aangevraagd en is de initiatiefnemer verplicht om hetzelfde areaal te herplanten³. De aanvraag dient als onderdeel van de omgevingsvergunning bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Tevens is mogelijk om de aanvraag separaat bij de provincie in te dienen. De provincie bepaalt welke gegevens bij een aanvraag/melding moeten worden aangeleverd.

³ De herplantplicht vervalt voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Ontheffing, vrijstelling en/of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen. Voor handelingen of activiteiten is een ontheffing van de verbodsbepalingen nodig indien:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen;
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, gedragscode, beheerplan Natura 2000, programmatische aanpak of een ministeriële regeling.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffingsaanvraag worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning (zoals activiteiten uit de Waterwet, mijnbouwwet etc.) geldt dat een aparte ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd moet worden (naast een mogelijke watervergunning, ontgrondingsvergunning etc.). Als sprake is van een handeling met gevolgen voor beschermde soorten of gebieden waarvoor een omgevingsvergunning nodig is, is het tevens mogelijk dat de initiatiefnemer eerst apart een ontheffing en/of vergunning onder de Wet Natuurbescherming aanvraagt en daarna de omgevingsvergunning.

De gemeente is het bevoegd gezag voor de aanvraag van een omgevingsvergunning. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van 'Verklaringen van geen bedenking' (Vvgb). De 'Verklaring van geen bedenkingen' wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven door de provincie (of in bijzondere gevallen door het Rijk) aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is.

Indien (vooraf) een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd wordt / moet worden, is de desbetreffende provincie het bevoegd gezag. De provincie zal vervolgens de aangeleverde gegevens toetsen en bepalen of een vergunning, ontheffing dan wel vrijstelling kan worden afgegeven en onder welke voorwaarden.

Een ontheffing (of een vrijstelling) wordt uitsluitend verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Geen andere bevredigende oplossing voor handen is;
- Sprake is van een in de wet genoemd belang (zie soortbescherming);
- Geen sprake is van verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal de provincie een toetsing van de belangen en de alternatieven uitvoeren en een ecologische toetsing doen. De termijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.

Indien door een handeling of activiteit verbodsbepalingen overtreden worden, moet door de initiatiefnemer worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing(en) is, waardoor de verbodsbepalingen niet overtreden zullen worden. Bij andere oplossingen kan gedacht worden aan alternatieve locaties, een ander ontwerp of inrichting van het plan, of een andere uitvoering van de handelingen.

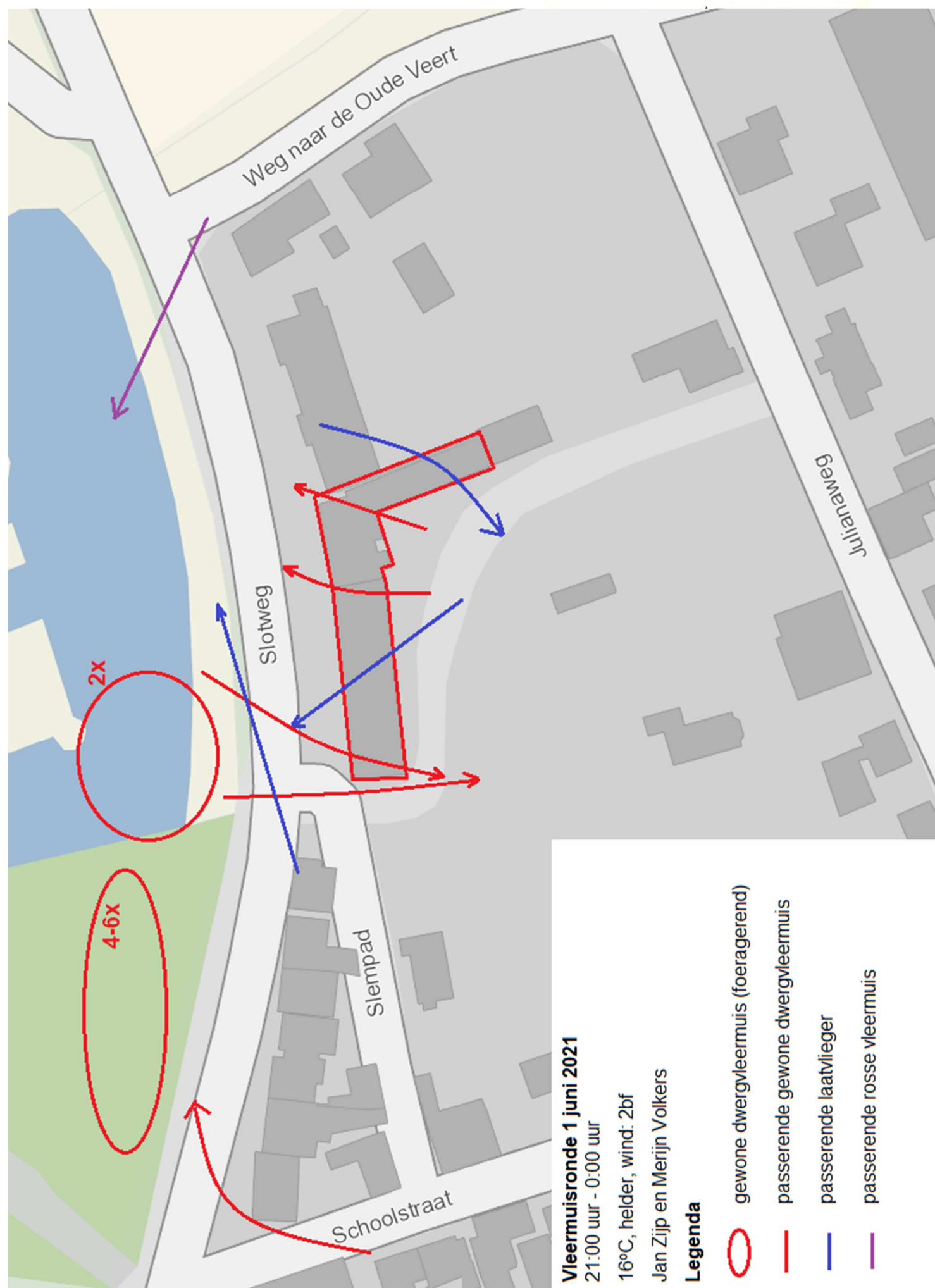
Bij de beoordeling of afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding mogen mitigerende en compenserende maatregelen betrokken worden. Uiteindelijk mag het verlenen van de ontheffing geen negatief effect hebben op het voorkomen van de soort. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Wettelijk verschilt het toetsingscriterium voor vogels van dat voor overige Europees en nationaal beschermde soorten. Europese jurisprudentie maakt echter duidelijk dat bij afwijkingen onder de Vogelrichtlijn ook gekeken moet worden naar de staat van instandhouding van de populatie vogels.

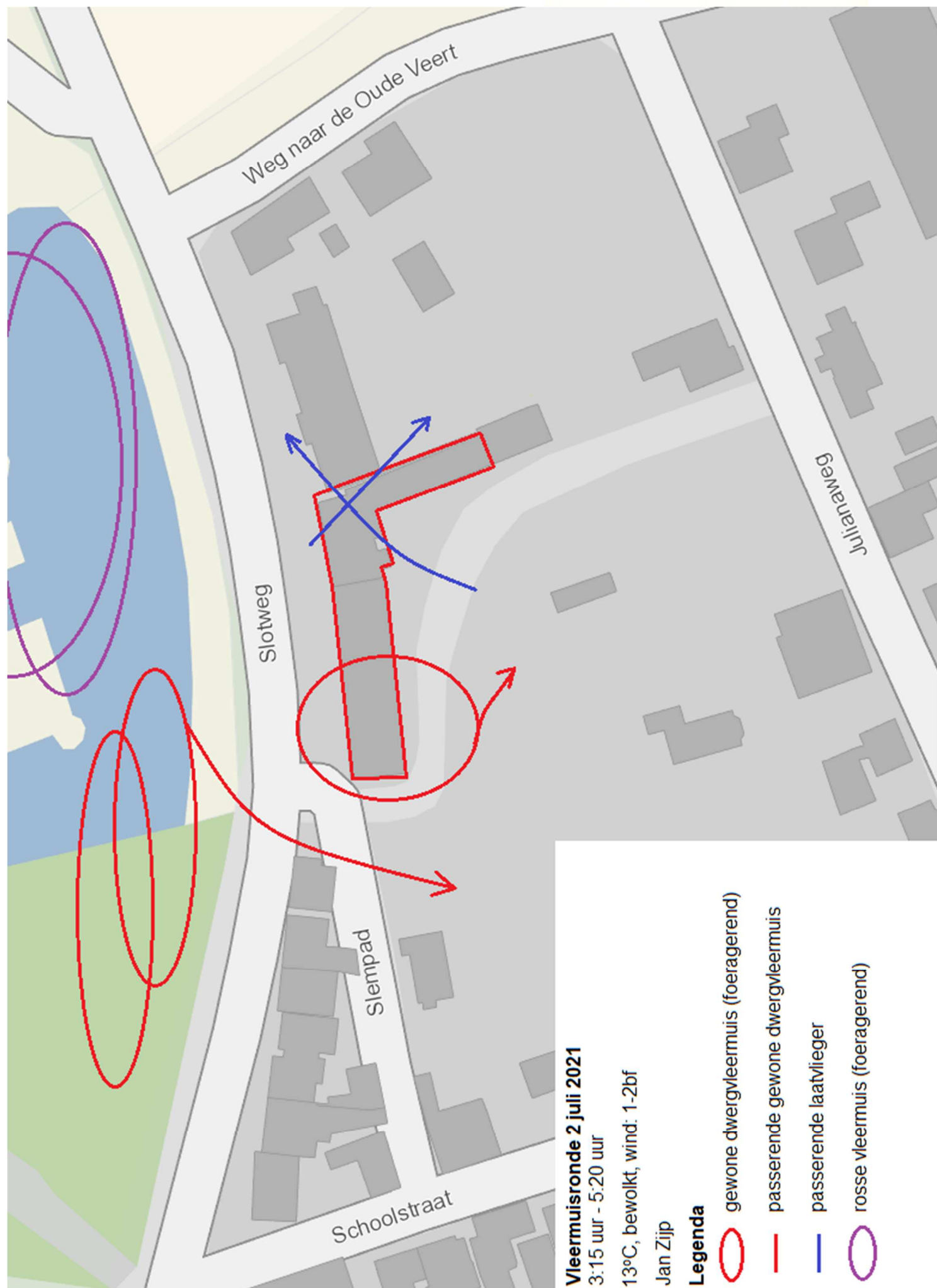

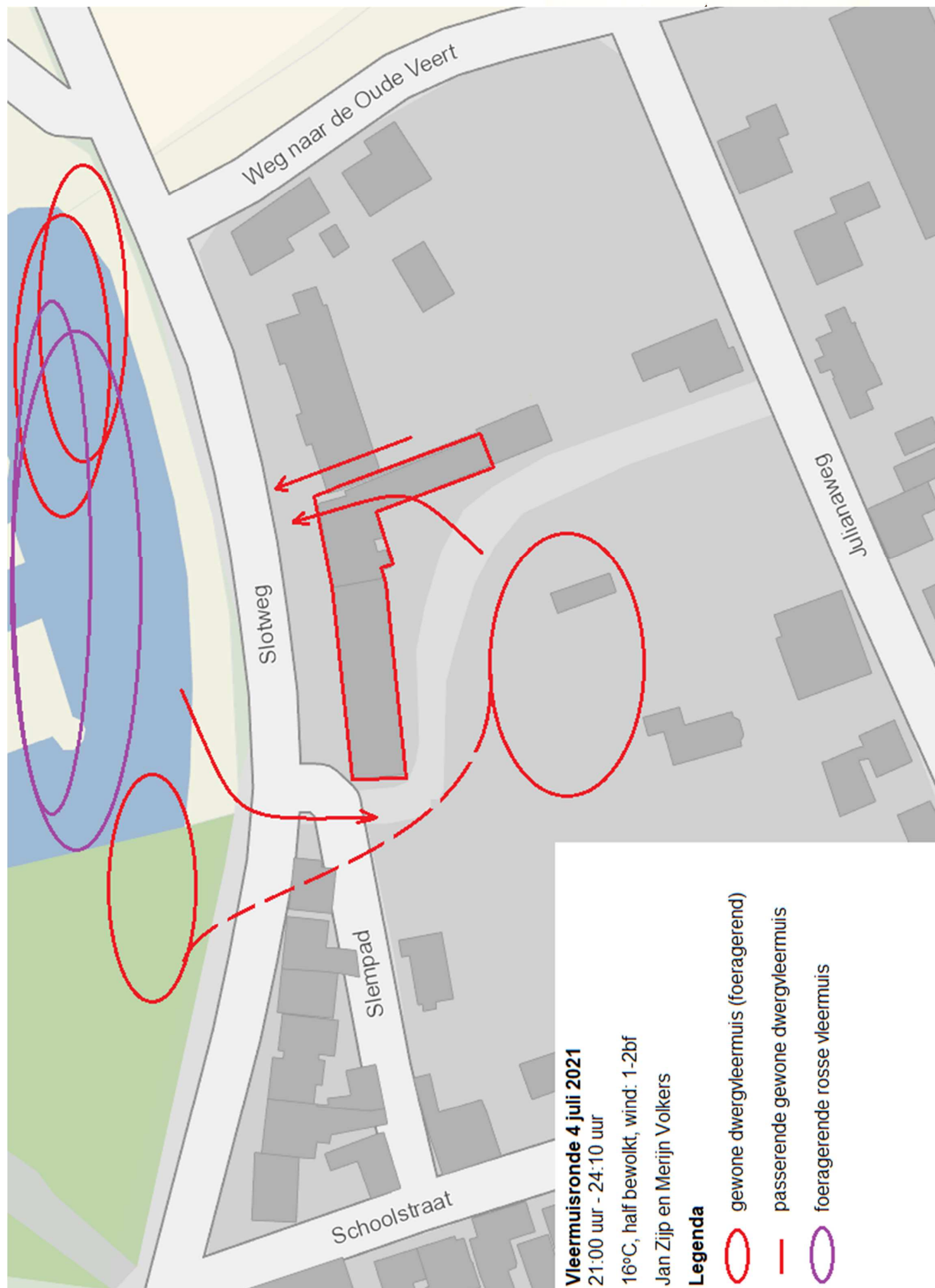
De staat van instandhouding van lokale populaties is meestal niet bekend. De status van de lokale populatie kan afwijken van de landelijke staat van instandhouding of landelijke trend. Hoe minder gunstig de trend en/of staat van instandhouding, des te strenger moet de beoordeling zijn of er toestemming voor de ontheffing kan worden verleend. Bij deze beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve effecten, dus ook met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van de soort.

Bijlage 2. Vleermuiswaarnemingen per veldronde

Vleermuisronde 4 juli 2021

21:00 uur - 24:10 uur

16°C, half bewolkt, wind: 1-2bf

Jan Zijp en Merijn Volkers

Legenda

 gewone dwergvleermuis (foeragerend)

 passerende gewone dwergvleermuis

 foeragerende rosse vleermuis

Vleermuisronde 21 september 2021

21:15 uur - 23:15 uur

14°C, licht bewolkt, wind: 3-4bf

Jan Zijp

Legenda

- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- werfroep gewone dwergvleermuis (in vlucht)
- passerende gewone dwergvleermuis
- passerende ruige dwergvleermuis
- werfroep ruige dwergvleermuis (in vlucht)
- passerende laatvlieger